

Danielpa Qhelqan - Chunka Hukniyuq

Profetapa Sasachakuykuna Tutaypi hinaspa Rikch'aynin Imagenpa

Jeff Pippenger

2023-12-06

Daniel qelqa hukniyuqta, ñawpaq angelpa willakuyninta rikuchin, iskay qelqa hukniyuqtaqa iskay ñiqin angelpa willakuyninta rikuchin. Profetiku simbologíapiqa, ñawpaq willakuyqa Diosman manchakuymi, iskay ñiqin willakuyqa Diosta hatunchaymi, kinsa ñiqin willakuytaq taripay p'unchay hora chayamunanta sut'ichan. Manaraq Danielpa iskay qelqa hukniyuqman chiqanta yaykunanchikpaq, aswan pisilla kutichiyta munan. Iskay ñiqin angelpa willakuyninqa aswanta Babiloniapa urmayninta sut'ichan.

Hinaspan qhipanta huk angelpas hamurqa, nispa: “Babilonia urman, urman, chay hatun llaqta, llapa nacionkunata wañuy sunqumanta qhapaq aychaywan phiñasqa vinonta upyachisqanrayku.” Apocalipsis 14:8.

Iskay angelqa Babiloniapa urmayninta sut'ichan, llapa nacionkunaman “paypa huachakuyninpa phiñakuyninpa vinonta upyachisqanrayku” nispa. Paypa urmayninqa llapa nacionkunawan huachakusqanman kutichisqa kachkan. Chay huachakuyninqa llulla yachachikuyninkunawan ruwasqa kachkan, chaykunaqa “vino” hina rikuchisqa kanku. Catolic iglesiaqa achka llulla yachachikuykunamanta ruwasqa kachkan, ichaqa paypa urmayninwan chiqapta tinkisqa llulla yachachikuyqa, paypa “phiñakuyninta” paqarichiq llulla yachachikuymi. Chay yachachikuyqa iglesiawan estadota huñuy, iglesiataq chay tinkuypi kamachiq kasqanmi. Catolic iglesiaqa phiñakuyninqa, paypa herejekuna nisqan runakunata qatiqchasqanmi. Paypa phiñakuyninqa kay pachapa reykunawan huachakusqanwan hunt'asqa kachkan. Kay pachapa reykunawan t'inkisqan, hinaspa paykunata kamachisqan mana kaqtinqa, herejekuna nisqan runakunata qatiqchayta mana atiymanchu karqan. Chayrayku iskay kaq urmayninqa, ñawpaq p'unchawkunapi hina yapamanta paypa phiñakuyninta rurayta atisqan qhipa p'unchawpi huk kutita señalan, chayqa kay pachapa reykunawan huachakusqanrayku hamun. Kay pachapa reykunaqa mana allin tinkuymán haykunku paypa llullankunata upyaspa. Babiloniapa urmayninqa qhipa kuti willasqa kachkan Apocalipsis chunka pusaqniyuq qhapiypi.

Kaykunakunamanta qhipamanmi huk angelta ricurqani hanaqpachamanta uraykamusqanta, ancha atiyiniyuqta; paypa k'anchayninwanmi kay pacha qanchariykusqa karqa. Hinaspan sinchi kallarisqawan qapariq nirqa: “Babilonia hatunqa urmarun, urmarunñan; supaykunapa tiyakunanman tukusqa, llapa millay espíritu-kunapa waqaychananman, llapa mana ch'uya cheqnisqa p'isakunapa wisq'asqa wasinmanpas. Llapa suyukunam paypa waqllikuy-manasqa phiñakuyninpa vinonta upyarqanku; kay pachapa reykunanpas paywan waqllikurqanku; kay pachapa rantikuqkunapapas qhapaqyarqanku paypa munaycha-sumaq qhapaq kayninpa achka kayninmanta.” Huk simitatawanmi hanaqpachamanta uyariqani, nispa: “Lloqsiychis paymanta, aylluy, ama huchankunapi paywan kуска kaqkuna kanaykichikpaq, ama muchuyninkunatapas chaskinaykichikpaq. Huchankunari hanaqpachakama chayarunña, Diospas mana allin

rurayninkunata yuyarirunñan. Imaynan payqa qankunaman kutichirqa, chay hinallata payman kutichiychis; rurasqankunaman hina iskay kutita yapaychis. May p'ukuwan hunt'achirqa, chay p'ukullapita iskay kutita paypaq hunt'achiychis.” Apocalipsis 18:1–6.

Iglesia Católicaq qhawariynin puchkaynin 1798 watapi tukukurqan, ichaqa payqa kutinmi ruranki chay ñak'arichiyta ima rurasqanta Tutayaq Pacha-kunapi, qaylla hamuq domingo kamachiy sasachakuypi.

Ichaqa, hukwan qampaq aswan pisillataqmi kani, qamqa saquesqanki Jezabel warmita, paymi kikinmanta rimarin profetisa kasqanta, yachachinampaq hinaspa sirvinqiykunata pantachinampaq wakin warmikunawan huchallikuymán hinaspa idolokunaman haywasqa mikuykunata mikunankupaq. Hinaspa payman tiemputa qorqani fornicacionninta manta wanakunanpaq; ichaqa manam wanakurqanchu. Qhawariy, payta puñuna pataman wijch'usaq, hinaspa paywan adulterio ruwasqakunatapas hatun ñak'ariyman, mana chay ruwasqankumanta wanakunku chayqa. Apocalipsis 2:20–22.

Payqa qorqan waranqa soqta chunka watakuna qonqasqanmanta kutirikunampaq qosqa karqan, ichaqa mana munarqanchu. Kimsa wata chawpin para ch'akiy, orqo Carmelo-man pusarqan, Jezabelman qosqa karqan kutirikunampaq, ichaqa paypas mana munarqanchu. Kaylla hamuq Domingo kamachiy Estados Unidos llaqtapi churasqa kaptin, qhipa p'unchaykunapi paywan wachuqchakuq kay pachapi reykunamanta ñawpaq kaqqa Estados Unidosmi, Apocalipsis chunka kimsayoqpi kay allpa uywa. Chay hinapin qispichiy pacha hunt'asqan k'asapiyta hunt'achisqaña.

“Kay pachapi kaq llapan llaqtakunamanta aswan hatun, aswan allin munasqa naciónqa Estados Unidos nacionmi. Sumaq khuyapayakuq Providenciamí kay llaqtata amacharqa, hinaspataq paymanmi hanaq pachaq akllasqa bendicionninkunata churarqa. Kaypim qatiykachasqa, ñak'ariykachasqa runakuna pakayta tarirqaku. Kaypim cristiana ññiyqa ch'uaya kayninpi yachachisqa karqa. Kay llaqtapa runankunaqa hatun k'anchayta, mana imawan tupachiy atina khuyapayakuykunatapas chaskirqaku. Ichaqa kay qokuykunaqa mana yusulpayasqachu, Diosmanta qonqaywanmi kutichisqa kashan. Mana tukukuq Kaqqa llaqtakunawan yupaychayta waqaychan, hinaspataq huchankupas qhesachisqa k'anchayman hina tupasqa kan. Kunanqa hanaq pachaq qellqana libronpi suyuyninchispa contranpi manchay rikch'aq huk qillqasqa kashan; ichaqa huchan mana allinkaynin hunt'asqa kananpaqqa, Diospa kamachikuyninta mana valichispa p'akisqanmi kanqa.”

“Runakunaq kamachikuyninkuna chawpinpi, Jehovaq kamachisqankunawanpas, hamunqa qhepaman hatun ch'aqway, cheqaq kaywan pantasqa kay chawpinpi atipanakuyqa. Kunanmi kay maqanakuyman yaykushanchik,—mana atipanakuspa iglesiakuna chawpinpi kurak kayta munaspa churanakuychu, aswanqa Bibliapa religionninwan, willakuykunaq hinallataq yachachiy ñawpaqmanta hamuq costumbrekunaq religionninwanmi. Kay ch'aqwaypi cheqaq kayta hinallataq allin kawsayta hukllawaspa sayarinqakuq ruwaykunaqa kunanñam kallpachakuspa llamk'achkanku.” Spirit of Prophecy, volumen 4, 398.

Domingu ley nisqapi, uywaqa señalnín kallpachisqa kan, chayhina “Diospa leyninta mana valiqta ruwaspa.” Domingu ley manaraq chayamuptin, uywapa rikch'aynin Estados Unidos ukhupi kamasqa kachkan. Domingu leyqa huk pacha puntoypi chayamun, ichaqa uywapa rikch'ayninpa

kamayninqa huk pacha periodo. Chay pacha periodoqa profético periodo kashan, Danielpa kawsayninwan rikuchisqa, imaynachus Daniel qillqapa ñawpaq kaq kapituluypi qanchis chunka wata prisionpi kasqanwan rikuchisqa. Chay qanchis chunka watakunaqa Jehoiakimwan qallarisqa, ñawpaq mensaje 11 septiembre 2001 p'unchaypi kallpachisqa kasqanta unanchaspa, hinaspa Diospa leyninta mana valiqta ruwasqawan tukukusqa, imaynachus Cirospa “decreto” nisqanwan rikuchisqa.

Danielpa qanchis chunka watayuq profético kawsayninpa willakuyninqa askha profecía siqi-kunapa simbólikuyninmi. Chayqa pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa sellasqa kay pachanta rikuchin. Kimsa patapi suyaychasqa prueba ruranatawanmi rikuchin, chaymi Apocalipsis chunka tawa ñiqipi kimsa angel-kunapi ricuchisqa kashan, hinaspataq hebreo simi “cheqaq kay” nisqapa sayayninta rikuchin. Leviq churinkunapa ch'uyanchasqa kaynintapas rikuchin, mayqinchus pacto qhelqaqpa chaskiqnin rurasqanwan hunt'achikun. Cristoq iskay kutin templota pichasqanwanmi chayqa ricuchisqa kashan. Ezequiel pusaq hinaspa isqon ñiqi capítulo-kunapi Jerusalén ukhupi wiñaymanta wiñayman pantayman urmayqa chaywanmi ricuchisqa kashan. Hinallataq, Estados Unidos llaqtapi uywaq rikchaynin kamarikun chay historiatapas rikuchin.

Uywakuna llaqtap rikchayninqa hinallataq rikuchisqa kachkan Jezabelpa Acabwan qhelli huchapi urmayninwan, Herodespa Herodíaswan qhelli huchapi urmayninwan, Aaronpa hatarikuyninpa qori becerro nisqawan, Jeroboampa iskay llulla yupaychana templonkuna Betelpiwan Danpi churasqankunawan, Baalpa profetankunawan Ashtarotpa profetankunawan Carmelo Orqopa willakuyninpi. Ellen Whitepa qelqasqankunapi, uywakuna llaqtap rikchayninpa sapan sut'i nisqanqa iglesiayuq estadowan huñusqa kasqanmi, chay t'inkisqapi iglesiaq kamachiq kasqanwan. Iglesia estadota kamachinanmanta chay sasachakuymi chay sagrado qelqa, Estados Unidospa Constitución nisqan, hark'ananpaq rurasqa karqan. Iglesiawan estadopa t'aqasqa kayninpa kamachikuynin kay pachapi uywa nisqapa qayllamusaq Domingo kamachiypi saqisqa kaptin, Estados Unidospi iglesiayuq estadopa hunt'asqa huñuyninqa ruwasqa kanqa.

11 septiembre 2001 watamanta Estados Unidospi domingo ley kamaqa huk rikuy prueba kan, chayqa sut'inchay yachaqkuna profecía nisqapiqa uyariyninwan riqsinku bestiapa imagenninpa kamariyninta. Kunanqa chay ruwanakuypa tukukuyninmanña chayashanchik. Bestiapa imagenninpa kamariyninpiqa achka kuyuykuna kan, chaykunam yanapanku hunt'asqa wiñariyninman domingo leypi, maypichus bestiapa señalnin qatiqman churasqa kachkan. Político kuyuykuna kan, religioso kuyuykuna, social kuyuykuna hinaspa financiero kuyuykunapas. Qhawariychis kay qatiq pasajepi ima ruwaykuna sut'ichasqa kasqankuta bestiapa imagenninpa kamariyninwan tinkichisqa.

“Ñam preparacionkunaqa ñawpaqmanmi purishan, kuyuykunapas rurakushanm, chaykunam uywa-man rikch'akuqta ruranankupaq tukunku. Kay pachapa historiapi kaq ruwaykuna rurasqam kanqa, chaykunaqa kay qhipa p'unchaykunapaq profecíaqa willakusqankunata hunt'achinqa” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 976.

Uywa sanan uywakunamanta rikch'ayninqa ñawpaqman puriq wakichiyta churapun, chaypi “ruwaykuna” hinaspa “kuyuykuna” kasqanwan, iskayninpas achkaq rimaypi. Danielpa qanchis

chunka wata prisionpi kasqan historiankaqa Jehoiakimwan qallarisqa karqan, hinaspa Cirospa kamachikuyninwan tukukusqa. Jesusqa huk imapa tukukuyninta sut'inchin huk imapa qallariyninwan, hinaspa kanmi huk "kamachikuy" mayqinchus chay pacha qallariyninta rikuchin, mayqintachus Danielpa qanchis chunka watakuna profetapi rikch'an. Chay "kamachikuy" karqanmi USA Patriot Act, mayqinchus llaqtapa ñawpaqenpi sayarichisqa karqan Islampa atacayninmanta, kimsa kaq ay! nisqapa. Ichaqa Abraham Lincolnpa Guerra Civil pachapi, utaq Franklin Rooseveltpa Segunda Guerra Mundial pachapi, kamachiq umalliqpa sapallan kamachikuyninkunamanta mana hina, Patriot Actqa kunankamapas kallpanpi kachkan, hinaspa aswanraqmi takyachisqa hinaspa kallpachasqa kanqa, pacha llapa Islamwan awqanakuykuna yapaykusqanman hina. Guerra Civil hinaspa Segunda Guerra Mundialpa kamachiq umalliqpa kamachikuyninkunaqa awqanakuykuna tukukusqanwan tukukapurqan; ichaqa mana kanqachu tukuynin pacha llapa Islamwan awqanakuykunapa, aswanpas llapa kay pachapi mancharichiq atacaykuna wiñayman yapaykuyanqa.

Qharasqa cultura occidental ukhupi iskay hatun kamachiy yuyaykuna kan: Inglés Kamachiy, hinaspa Romano Kamachiy. Inglés Kamachiypa qallariyninqa kaymi: huk runaqa mana huchayuqchu kan, huchayuq kasqan sut'inchasqa kama; Romano Kamachiypa qallariynintaq kaymi: huk runaqa huchayuqmi kan, mana huchayuq kasqan sut'inchasqa kama. USA Patriot Act nisqaqa Romano Kamachiypa rikch'aynin allin reqsichisqa huk ejemplonmi, hinaspataq Inglés Kamachiywan chiqap contrapi sayan. Kayqa chay "ruwaykuna" ukhupin hukninmi, bestiaq unanchan rikch'aynin ruwasqa kayninpi paqarichisqa kananpaq. Sichus Estados Unidos llaqtakunaqa Catholicismopa rikch'ayninman tukunan kani chayqa, Católico diniyuq hinaspa político yuyaykunaqa Estados Unidos ukhupi ñawpaqta sayarichisqa kananmi, bestiaq señalnin kamachisqa kananpaq manaraq.

"Kay yuyayqa ñuqapa yuyaynayman kallpawan hamushan. Kayta unanchaychis; ancha hatun chaninniyuqmi. Kay iskay ayllukunamanta mayqenninwanmi ñuqanchikpa allin kayninchikta huñunaykichik? Kunanqa akllayninchikta ruwashanchik, manas unaychu reqsisunchik Diosta sirviqta, mana payta sirviqtapas. Leyiyichis Malaquíaspas tawa kaq capitulonta, chaymanta sinchita yuyaymanaychis. Diospa punchawninqa ñañanpiña kachkan. Kay pachaqa iglesiata tikrachisqa. Iskayninpas huk yuyayllapi kashanku, pisiyachiq qhawaq politicanman hina rurashanku. Protestantekunaqa llaqtapa kamachiqninkunaman llamk'achinqaku kamachikuykunata ruwanankupa, huch'uyasqa kamachiyta kutichinankupa hucha runapaq, Diospa templonpi tiyaykuq, kikinmanta riqsichikuspa payqa Dios kasqanta. Romano Católicopa kamachikuy yachachikuyninkunaqa Estadopa waqaychasqan, amachasqan sikipi churasqa kanqaku. Kay nacional apostasiataqa utqayllam nacional thuñi qatiykunqa. Bibliamanta cheqaq kaq chiqap protestonqa manaña much'asqa kanqachu, chaykunataq Diospa leyninta mana kawsayninkupa kamachikuy siminman churasqankumanta. Hinan wañusqa testigokunapa qawqanmanta uyarikunqa simi, Juan qawasqan Diospa siminrayku, Jesucristoq testimoniunta hap'iq kasqankurayku wañuchisqa almankunawan rikch'achisqa; hinan sapa cheqaq Diospa wawankumanta mañakuynin wicharinqa: 'Señor, llamk'anaykipaq pacha hamunña: imaraykuchus leykiyta chinkachisqanku.'" General Conference Daily Bulletin, January 1, 1900.

Ñawpaq pasajemi señalan pacha, maypin “Católica Romana principionakapas Estadopa cuydasqanman hinaspa amachasqanman apasqa kanqa,” nisqa, Domingo kamachiypi pasasqanta. Domingo kamachiyqa tukupayninmi simbólico periodomanta, chayqa qallarirqan 11 de septiembre de 2001 p’unchawpi. Patriot Act qallariyninpiqa, Domingo kamachiyta tukukuyninpi rikch’achin. Iskay eventokunan, animalpa imagenta rurachinapaq apamunankupaq, kinsa kaq Ay ayqekuy karqan, chaymanta qhipaman Patriot Actpas.

Uywaqaymanpa rikchayninpa kamasqanmi chay pruebayqa maypichus wiñay destinoyninchik decidirisqa kanqa, hinaspataqmi hamun domingo ley ñawpaqman. Domingo leypiqa, qanchis p’unchay adventistakuna hina, probationninchik tukukun; chaypitaqmi rikuy atiy sello churasqa kan, estandartepas oqarisqa. Uywaqaymanpa rikchayninpa kamasqanqa domingo leymanta ñawpaqta occurrin, rikuy atiy selladomanta ñawpaqta, hinallataq probationpa tukukuyninmanta ñawpaqta.

“Señorqa sut’ita rikuchiwashan animalpa lantinwanqa rurakusqa kanqa manaraq probación tukukuptin; chaymi Diospa llaqtanpaq hatun prueban kanan, chaywanmi wiñay destino-ninku nisqa qhawarisqa kanqa. Qanpa sayaynikiqa hina chaqrusqa mana tupaqkuna-hina kashan, chayrayku aslla runallam pantachisqa kanqaku.

“Apocalipsis 13pi kay yachachiyqa sut’ita rikuchisqa kachkan; [Apocalipsis 13:11–17, nisqata qillqasqa].”

“Kaymi pruebananmi Diospa llaqtanpaq kanqa manaraq sellasqa kashaqtinku. Llapa runakuna Diosman cheqaq kasqankuta rikuchispa kamachikuyninta waqaychaspa, hinaspa llulla sábado-ta ama chaskispa, Señor Dios Jehovápa unanchan uranman churakusqaku, hinaspa kawsaq Diospa sellonta chaskinqaku. Hanaq pacha paqarisqa cheqaq kayta saquespa, domingo sábado-ta chaskiqkunaqa bestiapa markanta chaskinqaku” Manuscript Releases, volume 15, 15.

Uywakuna qari uywaqa rurakunanpaq pacha, Danielpa qanchis chunka watayuq watakuna prisionpi kasqanwan rikuchisqa karqa. Danielqa ñawpaqta Diosman manchakuyta pruebaypi pasárqa, Diospa mikhuynillanta akllaspa mikhunanpaq. Danielpa ñawpaq pruebanqa mikhuywan tupaq pruebaymi karqa. Danielpa iskay ñiqin pruebanqa rikuywan tupaq pruebaymi karqa, chayqa chunka p’unchaw pruebay pacha tukukuyninpi ruwakurqa, Diospa mikhuyta mikhuspa, Babiloniapa mikhuyta mana mikhuspa. Chay mikhuy paqarichisqan allin kayqa Danielpa cuerponpi rikurisqanpi sut’inchasqa karqa. Iskay ñiqin pruebanqa rikuywan tupaq pruebaymi. Ñawpaq pruebanqa mikhuywan tupaq pruebaymi. Danielqa iñiyninta qawachirqa, hinallataq ñawpaq pruebayta pasarqa; ichaqa iskay ñiqin pruebaypiqa, Daniel manam ñawpaqmantapacha rikuyta atirqachu, payqa “aswan wirayuq, aswan sumaq rikch’ayniyuq” rikhuringachu mana chayta, Babiloniapa mikhuyta mikhusqakunamanta nisqa. Sapa kuti kanmi runakuna ancha sumaq rikuriq, ichaqa q’upa mikhuyta mikhuspa; hinallataq allinta yuyaychakusqa hampi kaymanta musuqchasqa runakunapas kanmi puriq wañusqa hina rikhuriq.

Ñawpaq kaq pruebaypi Danielpa sapan kamachikuyta hinaspa iñiyninta rurayninmi iskay kaq pruebayta atipachirqan, ichaqa iskay kaq pruebay pacha tukukuyninqa “laqhapi” p’isturqan.

Huch'uy librota 11 agosto 1840 p'unchawpi mikhuq Milleritakunaqa, chaymanta qhipaman Diosta hatuncharqaku Chawpi Tuta Qapariy willakuyninta willakuspa, maymi chay willakuy suyuntinpi lamar unu muyuriynin hina p'ampachispa purirqan. Iskay kaq pruebayqa rikuy pruebaymi, mayqinchus ñawpaqta literal hinaspa espiritual mikhuna pruebaywan ñawpaqchasqa, chaymantataq qhipaman profetico litmus pruebaywan qatipasqa. Iskay kaq pruebayqa rikuywan sut'inchayta mañakun, chay iñiypa, mayqintachus ñawpaq kaq pruebaypi rimarqa.

Kunanqa iñiyqa suyasqanchiskunapa chiqap kaqninkunam, mana rikuy atisqanchiskunapa chiqap kasqanmanta qhawachiqmi. Chaywanmi ñawpaq machukunakuna allin sutichasqa karqanku. Hebreos 11:1, 2.

Danielpa iskay kaq capítuloqa rikch'ariywan qhawasqa huk pruebam, chayqa allinta atikunmanllam, sapaq ñawpaq pruebaqpi akllasqa mikhuna churasqaqa kay prueba rurayman cheqaqtapuni churakuspa aplikakusqa kaptin.

Kay musqhoyqa huk ñawpaqchasqa pacha kamaqpaqraqmi kachkan; ichaqa tukukuyninpi rimanqa, mana llullakuspan. Sichus unaychakunman hina rikurinqa, suyay chayta; imaraykuchus cheqaqtapuni hamunqa, manam unaychakunqachu. Qhawariy, paypa alman hatunchasqa kasqanqa manam cheqapchu paypi; ichaqa chanin runaqa iñiyninwanmi kawsanqa. Habakkuk 2:3, 4.

Iskay kaq qhawarinapa ruwayninqa tutayaypi saqisqa kachkan, ñawpaq kaq qhawarinapi rimakusqa iñiynin cheqaq iñiy kasqanta rikuchinapaq.

“Juanman qusqa sapa k'anchay, qanchis illapa kunapi rimarisqa karqan, ñawpaq kaqwan iskay kaq angelkunapa willakuyninkuna ukhupi pasanampaq kaq ruwaykunapa sut'inchasqan karqan. Runakunapaq mana allinchu karqan kaykunata yachanankupaq, imaraykuchus iñiyninkuqa cheqaqtapuni pruebasqa kanan karqan. Diospa kamachikuyninpiqa ancha admiraypaq, ñawpaqman puriq cheqaq kaykuna willasqa kanan karqan. Ñawpaq kaqwan iskay kaq angelkunapa willakuyninkuqa willasqa kanan karqan, ichaqa mana aswan huk k'anchayqa rikuchisqa kanan karqanchu manaraq kay willakuyninkuna sapaq ruwayninkuta hunt'aspa tukuchkaptinku.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Allinmi chaymi kachkan Danielpa iskay kaq capítulo, huk rikch'ayninmanta sayasqa kasqanrayku, imaraykuchus bestiapa rikch'ayninpa pruebannta qawachin. Profecíata yachaqkuna, septiembre 11, 2001 p'unchawta profecíapa hunt'asqan hina riqsisqankunaqa, pakasqa librotas simbólicamente mikhurqanku. Chaymantataq kutichisqa karqanku Adventismopa ñawpaq ñankunaman, imaynachus rikurinku pionero 1843 chaymanta 1850 Cartakunapi. Chay ñawpaq ñankunaqa rikhurichirqanku ñawpaq angelpa kuyuriyninta, chaymanta paykuna pusasqa karqanku hamut'anankupaq kayqa kinsa kaq angelpa kuyuriynin kasqanta. Llapa ancha chanin revelaciónkuna, mayqinakunata hamut'anankupaq pusasqa karqanku, hamurqan profecíapa metodología nisqanta hamut'asqankumanta. Chay metodologíaqa William Millerpa metodología-ninwan tipificasqa karqan, chaymi takyachisqa karqan paypa historiankupa ñawpaq mensajenniyoq kallpachasqa kaptin agosto 11, 1840 p'unchawpi.

“1840 watapi huk watapiq profecía hunt’asqa hinallataq allin rikuchikuyninmi llaqa runakunaq sonqonpi hatun munaychayta churarqan. Iskay wata ñawpaqtaqa, Josiah Litch, iskay kaq hamuqniyoqmanta willakuq kamachikuqkunaq huk ñawpaqnin, Apocalipsis 9 nisqamanta huk qhaway rikuchiya ruraspa, Imperio Otomano urmayninta ñawpaqta willarqan. Paypa yupaychayninman hinaqa, kay atiyuniyuq kamachiyqa urmachisqa kanan karqan... 1840 wata, agosto killapa 11 p’unchawninpi, Constantinopla llaqtapi otomano atiyuniyoq kamachiy p’akisqa kanan suyachikunman. Hinaspan ñoqaqa creenimi, chayqa cheqaq kasqanta tarisqa kanqa.”

“Chay p’unchaykuna nirqanman hina, Turquía mamallakta, kikinpa kamachikuq willakuqninkuna rayku, Europa suyuq yanapakuq atiyuniyuq llaqa nacionkunapa amparayninta chaskirqan, chay hinaqa cristiano nacionkunapa kamachisqanman churakusqa karqan. Chay pasasqa imapas sut’inchasqa willakuyta hinallataq hunt’arqan. Chayta yachaspa, achka runakuna Millerwan paypa masinkunawan chaskisqa profecía hamut’anapa kamachiykunap chiqap kasqanta iñirqanku, hinallataq advento kuyuyman musuq atiyuniyuq kallpachay hatunmanta qusqa karqan. Yachaysapakunapas, hatun kasqayuy runakunapas, Millerwan hukllachakuspa, iskaynintaq willakuspa qillqaspa paypa qhawariyninkunata rimanakurqanku, hinaspa 1840 watamanta 1844 watakama llamk’ayqa utqaylla mast’arikuspa purirqan.” The Great Controversy, 334, 335.

Runakunaqa 11 septiembre 2001 p’unchayta profecía hunt’akusqan hina chaskispaqa, chayllataqmi “Future for America nisqapa chaskisqan profecía sut’inchay kamachiykunap allin kasqanmanta chiqaqta yuyarirqanku.” Angelqa pakasqa librowan uraykamurqan, mikhunankupaq kaqkunatataq mikhuyta kamachirqan. Millerita historiapa uchuy libronpi, hinallataq kunan historiaykupaq pakasqa libropi kaq profecía-yuyaychanakuyqa, animalpa imágenninpa ruwakusqan pruebata allinllata pasaykuypaqmi munakun. Ichaqa mikhuspa, utaq profecía ruway-ñannin metodologíanta ukhuman chaskisqanmanta qhipaman, yachaqa ñawpaqta mikhusqanmanta rikuywan sut’inchayta rikuchinanmi. Chay iñiy rurayninqa huk pruebaywanmi rikuchisqa kanan, chay prueba pasasqa tukukuynin “yana” kasqanwan.

William Millerpa profetakunapa kamachinkuna, ñawpaq angelpa historiapi, kimsañiqin angelpa historiapi sayachisqa profetakunapa llavikunawan huñusqa kasqanrayku, profeciata yachaqkuna riqsunku chunka tawañiqin Apocalipsispi kinsa angelkunam sapaqnin huk willakuyta apamurqaku huk huch’uy libropi, mikhusqa kananpaq. Mikhunaykupaq akllasqanku metodologíankunam chay yachaqkunata qawarichin, chunka pusaqniyoq Apocalipsis angelqa 11 ñiqin setiembre 2001 watapi uraykamuspa, makinpi huk libro mikhusqa kananpaq kasqanta, ichaqa mana chiqanta chunka pusaqniyoq qillqapi rimarisqa kaptinpas.

Ángelqa makimpi pakasqa liwruyuq karqan. Chay profétik yuyayllaqa Danielpa rikuchisqanmi, Babiloniap mikhunanta mana chaskiyta akllarqan chaypi. Chay profétik yuyayllam necesitakusun animalpa imagenninpa ruwakusqanta qhawarinapaq, imaraykuchus animalpa imagennin ruwakunampaq apamunqa nisqa “kuyukuyninkuna” hinallataq “ruwasqakuna” kasqanmanta willasqa kashaspanchikpas, domingo p’unchawpaq kamachiyta churaypaq kuyuyqa “tutayaypi” purisqanmanta pas willasqa kashanchik. Paykunap kuyukuyninkunata tutayaypi

qhawarinanchikpaq espirituypa “tuta qhawaq antiparrankuna” nisqayuq kaytaqa tiyan, imaraykuchus chayqa imageninpa ruwakuyinmi, ichaqa “tutayaypi” ruwasqa. Chayqa reqsisqa kanqa sapallanmi profeciapa kamachikuyninkunawan, mayqinkunatachus profeciata yachaq runa chaskirqa, 11 de septiembre de 2001 watata kimsa kaq Ay pa chayamunanta hunt’akuq hina reqsisqa p’unchawpi.

“Tayta Diosmi rikuchisqa imakuna pasaqkanku qhipa p’unchaykunapi, paypa llaqtan wakichisqa kananpaq sayanankupaq hark’aypa, piñakuypa wayraq sut’iywan churanakuyta atipanankupaq. Ñawpaqmanta willasqakuna, paykunaq ñawpaqninpi kaq ruwaykunamanta yachachisqa kasqankurayku, mana samaylla suyanapi tiyayta atinchu hamuq wayra muchuyta suyaspas, kikinkuta sonqochakuspa nispa Señorqa pakaykunqa cheqaq kasqankunata muchuy p’unchaypi. Ñuqanchikqa kanan suyakuq runakuna hina Señorniykuta suyaspas, mana qhilla suyayllapi, aswan ch’aqwaypi llank’aspa, mana kuyukuq iñiypi. Kunanqa mana p’unchaychu yuyayninchikta huch’uy importanciayuq imakunawan hunt’achinapaq. Runakuna puñusqankukama, Satanásqa llapa imatapas kallpachkan, Señorpa llaqtan mana khuyapayakuyta nitaq justicia-ta tariyninkupaq. Domingo p’unchaymanta kuyuyqa kunan tutayaypi purishan. Umalliqkunaga cheqaq tapukuyninta pakashanku, chay kuyuywan huñunakukuq askha runakunaga manaraqmi rikunku maymanchus ukhu puriyqa apan. Rimayninkunaga llamp’u, rikch’arisqa cristiano hina; ichaqa rimarisqa p’unchayqa dragónpa espiritunta rikuchinqa. Ñuqanchikpa ruwana kamachisqaqmi llapa atiyinchikwan ruway, amenazasqa kaq ch’iki muchuyta hark’anapaq. Runa masinchikpa ñawpaqninpi allin k’anchaypi churakuspa prejuicio-ta chinkachiyta mask’ananchik tiyan. Chay cheqaq tapukuyta ñawpaqninman apamunanchik tiyan, chayhina allin aswan kallpayuq hark’ay rimayta churaykuspa yuyaychaypa qispikuyninta mich’aq kamachikuykunapaq. Qhelqasqa Simikunata mask’aspa, iñiyinchikmanta imarayku kasqanta willayta atinanchik tiyan. Profetaqa nin: ‘Mana allinkunata ruwaqkunaga mana allinta ruwanqaku: mana allin runakunamanta mana mayqinpas entiendenqachu; yachaqkunaga entiendenqaku.’ Testimonies, volumen 5, 452.”

Danielqa rikch’ayninpi “yachaqkuna”ta rikuchin, paykunaga domingo p’unchaypaq kamachikuy puriyinta rikuyta atinanku, chayqa “tutayaypi” ruwakuspa kaptinpas. Chaytaqa ruwanman, mikhuywan sutinchaska pruebata atipasqanrayku, manaraq qhawanawan sutinchaska pruebaman chayanankupaq. Uywaqa ima kaqninmanta rikch’achisqa k’askata ruwaqchasqa qhawanawan sutinchaska pruebayqa “tutayaypi”mi ruwakunchik.

Qay artículo qallarisakuq Danielpa iskay kaq kapítulonmanta yuyaymanasqanchikta, iskay kaq angelpa willakuyin hina.

Ñuqaga pusasaq ñawsa runakunata mana reqsisqanku ñanpi; pusaqmi paykunata mana reqsisqanku purinakunapi. Ñawpaqenkupi tutayayta k’anchayman tukuchisqa, q’ewi q’ewi kaqkunatataq chiqanta rurasqa. Kaykunatan paykunapaq rurasqa, manataq saquesaqchu. Isaías 42:16.